

คำ แนวคิด และความหมายของกิจการเพื่อสังคม

ดร.สุนทร คุณชัยมั่ง

Image Plus Communication

[3]

วิสาหกิจชุมชน (Community Enterprise)

ในระยะ 15 ปีนี้ คำว่าวิสาหกิจชุมชน เป็นคำที่มีการใช้กันบ่อยมากขึ้นในสังคมไทย คำๆ นี้ ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 นิยามไว้ว่า เป็นกิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการ ดังกล่าว ไม่ว่าจะ เป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเอง ของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน โดยที่กฎหมายฉบับนี้ เป็นกฎหมายเพื่อการส่งเสริม มีคณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และมีคณะกรรมการระดับจังหวัดเรียกว่า คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด

วิสาหกิจชุมชนที่จะขอรับการสนับสนุนตามกฎหมายนี้ จะต้องขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ แต่โดยทั่วไปจะมีวิสาหกิจของชุมชนอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีคุณสมบัติครบถ้วนตามนิยาม ข้างต้น แต่ไม่ขอยื่นจดทะเบียน ก็อาจจะเรียกตัวเองว่าเป็นวิสาหกิจชุมชนด้วยเช่นกัน

ลักษณะของคำว่าวิสาหกิจชุมชนข้างต้น (1) ไม่นับรวมการประกอบการของผู้ประกอบการแบบวิสาหกิจ ครัวเรือน แบบเถ้าแก่ (2) มีกรอบของความหมายที่ด้านหนึ่งนับรวมเอาความเป็นสหกรณ์ - เป็นนิติบุคคล อีกด้านหนึ่ง ก็เปิดกว้างสำหรับการจัดการองค์กรของชุมชนที่คล่องตัวมากกว่าสหกรณ์ คือ ไม่เป็นนิติบุคคล ก็ได้ (3) ตามนิยามข้างต้น เปิดกว้างสำหรับกิจการขนาดย่อม (แบบเล็กมาก) ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชน แต่จะต้อง จัดตั้งขึ้นโดยคณะบุคคลของชุมชนและมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

อนึ่ง เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2561 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน (ฉบับที่) พ.ศ..... ตามข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจะมีการปรับปรุงลักษณะของ องค์กรของวิสาหกิจชุมชนให้เป็น “วิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล” ปรับปรุงคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยเพิ่มรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนเพื่อ พัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน โดยให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน กองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กองทุนหมู่บ้าน และกองทุนชุมชนเมือง จัดให้มีมาตรการส่งเสริมและ

สนับสนุนด้านเงินทุนแก่กิจการวิสาหกิจชุมชน และให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจัดให้มีมาตรการ แผน โครงการ และงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการวิสาหกิจชุมชน ปัจจุบันกฎหมายนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

.....

